

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Кафедра «Харчові технології та готельно-ресторанна справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедрою

проф. Олесья ПРІСС

« _____ » 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Науково-дослідна робота»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»

зі спеціальності 181 «Харчові технології» за ОПП Харчові технології

(на основі ОС «Бакалавр»)

факультет агротехнологій та екології

2020–2021 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Науково-дослідна робота» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 181 «Харчові технології» за ОПП Харчові технології (на основі ОС «Бакалавр»). – Мелітополь, ТДАТУ, 2020. – 12 с.

Розробник к.т.н., доцент Олена Григоренко

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Харчові технології та готельно-ресторанна справа»

Протокол № 1 від “ 28 ” серпня 2020 року

Завідувач кафедри ХТГРС

проф. Олесья ПРІСС

Схвалено методичною комісією факультету АТЕ зі спеціальності 181 «Харчові технології» ступеня вищої освіти «Магістр»

Протокол № 1 від “ 31 ” серпня 2019 року

Голова, доц. Олена ГРИГОРЕНКО

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 5	Галузь знань: <u>18 «Виробництво та технології»</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150 годин	Спеціальність: <u>181 «Харчові технології»</u>	Курс	Семестр
Змістових модулів –2		1-й	1-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять – 2,5 год. самостійна робота студента – 11 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Магістр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	10 год.
		Лабораторні заняття	18 год.
		Практичні заняття	-
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	122 год.
		Форма контролю: диференційований залік	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Науково-дослідна робота» є базовою у професійній підготовці здобувачів вищої освіти. *Об'єктом* вивчення дисципліни є методика і організація науково-дослідної роботи студентів. *Предметом* вивчення методики наукового дослідження, класифікація методів наукового дослідження, наукові факти та їх роль у науковому дослідженні, наукові гіпотези, їх обґрунтування; стратегія і тактика наукових досліджень, моделювання як спосіб представлення систем харчових технологій, організація наукових досліджень, правові основи у сфері науки і науково-технічної діяльності.

Метою вивчення дисципліни є одержання здобувачами знань методики і організації наукових досліджень та придбання навичок дослідницької роботи в харчовій галузі.

Завдання дисципліни — надати здобувачам теоретичних знань і практичних вмінь з організації та проведення науково - дослідних робіт в харчовій галузі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- поняття методу і методики наукових досліджень;
- класифікацію методів наукового дослідження;
- наукові факти та їх роль в науковому дослідженні;
- математичні моделі і способи їх дослідження;
- стратегію і тактику наукових досліджень;
- види моделей технологічних систем та їх представлення;
- правові основи у сфері науково-технічної діяльності;

вміти:

- визначити актуальність наукових досліджень;
- вести патентний пошук;
- скласти заявку на винахід;
- застосовувати методи математичного моделювання;
- оформити результати у вигляді наукових статей, тез доповідей, наукових звітів.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1-2. Наука як соціальний інститут. Класифікація та структура наук. *Форми наукового пізнання* [1-4].

Вступ. Предмет і завдання дисципліни «Науково-дослідна робота». Критерії оцінювання знань з дисципліни. Організація науково-дослідної роботи. Види навчальної та науково-дослідної роботи. Класифікація наукових досліджень за різними ознаками.

Наука як соціальний інститут. Ієрархічна система структурних підрозділів та матеріально-технічна база науки. Основні задачі наукознавства. Роль науки у науково-технічному прогресі. Пізнавальні елементи науки, засоби матеріалізації наукових ідей, символічні та ідейні засоби науки. Групування наук за предметами та методами дослідження. Галузі та спеціальності. Фундаментальні та прикладні дослідження.

Форми наукового пізнання. Методологія науки, методологічний аналіз досягнень науки, принципи загальнонаукових методів дослідження. Факт як емпірична основа для висування гіпотез і створення теорій. Достовірність наукових фактів. Формування проблеми як важливий момент розвитку наукового знання. Роль ідеї у науці. Види та стадії розвитку гіпотез. Ознаки наукової теорії. Особливості наукової творчості, деякі закономірності і тенденції розвитку науки.

Тема 3-4. *Інформаційна база наукових досліджень і методи відбору матеріалів* [1-4].

Поняття «інформація» та її класифікація. Структура та властивості науково-технічної інформації. Характерні особливості інформації у дослідницькій роботі. Первинні та вторинні джерела наукової інформації. Джерела наукової інформації та класифікація наукових видань.

Аналіз вихідної інформації та методика роботи з літературними джерелами. Способи фіксації та осмислення вивченого літературного матеріалу. Правила читання наукової літератури. Система науково-технічної інформації. Галузева науково-технічна інформація. Автоматизована система пошуку літературних джерел та засоби інформаційного забезпечення пошуку.

Тема 5. *Систематизація та впровадження результатів наукового дослідження* [1-4, 6].

Оформлення та впровадження результатів наукової діяльності. Публікація основних результатів і положень наукового дослідження. Функції публікації. Наукові видання та основні вимоги видавничого оформлення видання. Вихідні та випускні дані. Публікація статей наукового характеру. Наукові фахові видання.

Наукові та інформативні реферати. Наукові статті, план-проект наукової статті. Рецензія (відгук) на реферат або статтю та вимоги до її складання. Оформ-

лення звітів з науково-дослідної роботи. Впровадження результатів наукових досліджень.

Тема 6. *Методика створення наукових статей і тез* [1-4, 6].

Наукова стаття як один із основних видів публікацій. Правила оформлення наукової статті. Загальний план побудови статті. Публікації у наукових фахових виданнях та опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати.

Тези наукової доповіді. Правила підготовки тез наукової доповіді. Методичні прийоми викладу наукового матеріалу. Складання план-проекту наукової статті. Вимоги до рукопису, який подається до друку. Доповідь та повідомлення як форми усного оприлюднення наукових результатів. Види доповідей та структура тексту доповіді. Методика підготовки доповіді на науково-практичній конференції.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Но ме р ти жн я	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	сем. (пр.)	СРС	
Змістовий модуль 1							
1,2	Лекція 1	Мета, завдання та органі- зація науково-дослідної роботи здобувачів	2	-	-	-	-
	Лабораторна робота 1	Вибір напряму і теми до- слідження	-	2	-	-	12
	Лабораторна робота 2	Етапи наукового дослі- дження	-	2	-	-	13
3,4	Навчальна практика		-	-	-	-	-
5,6	Лекція 2	Інформаційна база науко- вих досліджень. Джерела наукової інформації	2	-	-	-	-
	Лабораторна робота 3	Пошук інформації у проце- сі наукової роботи	-	2	-	-	12
	Лабораторна робота 4	Список використаних джерел	-	2	-	-	13
	Самостійна робота 1	<i>Огляд літератури та пате- нтний пошук за обраною темою дослідження; Біблі- ографічний опис викорис- таних літературних дже- рел згідно вимог</i>	-	-	-	60	10
7,8	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 - 60 год.			4	8	-	60	50
Змістовий модуль 2							
9,10	Лекція 3	Систематизація та впро- вадження результатів на- укового дослідження	2	-	-	-	-
	Лабораторна робота 5	Економічна ефектив- ність наукових дослі- джень	-	2	-	-	6

	Лабораторна робота 6	<i>Організація проведення досліджень зі зберігання зерна та іншої продукції рослинництва</i>	-	2	-	-	6
11, 12, 13	Лекція 4	Методика створення наукових статей і тез	2	-	-	-	-
	Лабораторна робота 7	<i>Математичне планування. Вибір параметрів, факторів і моделі досліджу</i>	-	2	-	-	6
	Лабораторна робота 8	<i>Класифікація дослідів зі зберігання і переробки продукції рослинництва. Рівні, види та методи наукових досліджень</i>	-	2	-	-	6
	Лекція 5	Винахідництво і раціоналізаторство. Основи патентування	2	-	-	-	-
	Лабораторна робота 9	<i>Методика математичної обробки результатів досліджень</i>	-	2	-	-	6
	Самостійна робота 2	<i>Написання тез та підготування презентації за обраною темою дослідження</i>	-	-	-	62	10
14, 15	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 - 60 год.			6	10	-	62	50
Всього з навчальної дисципліни - 150 год.							100

5 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (ПМК 1)

1. Предмет і завдання дисципліни НДР.
2. Організація науково-дослідної роботи здобувачів.
3. Наука як соціальний інститут.
4. Основні задачі наукознавства.
5. Класифікація та структура наук.
6. Фундаментальні та прикладні дослідження.
7. Форми наукового пізнання.
8. Наукова інформація та її організація.
9. Аналіз вихідної інформації.

10. Методика роботи з літературними джерелами.
11. Галузева науково-технічна інформація.
12. Визначення проблеми та напрямку виконання дослідження.
13. Обґрунтування вибору об'єкта та предмета дослідження.
14. Мета наукового дослідження.
15. Формування завдань дослідження.
16. Розробка концепції та гіпотези дослідження.
17. Вибір напрямку і теми дослідження.
18. Етапи наукового дослідження.
19. Оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу.
20. Оформлення списку використаних джерел.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (ПМК 2)

1. Методологія наукового дослідження.
2. Методи наукового пізнання.
3. Напрями наукових досліджень у харчовій галузі України.
4. Впровадження результатів наукових досліджень.
5. Наукові та інформативні реферати.
6. Наукові статті, план-проект наукової статті.
7. Правила оформлення наукової статті.
8. Тези наукової доповіді.
9. Складання план-проекту наукової статті.
10. Доповіді та повідомлення.
11. Структура державної системи управління в сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності в Україні.
12. Характерні ознаки та умови патентоспроможності винаходів як об'єкту промислової власності.
13. Суб'єкти права на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.
14. Організація й умови одержання прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.

15. Пошукова робота під час створення винаходу.
16. Методика досліджень з переробки та консервування плодів.
17. Методика досліджень з консервування овочів.
18. Методика досліджень із сушіння плодів, овочів та ягід.
19. Методика досліджень із заморожування овочів, плодів та ягід.
20. Економічна ефективність наукових досліджень.

6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Зберігання і переробка продукції рослинництва [Текст] : навч. посібник : допущено М-вом аграр. політики України / Г. І. Подпряттов [та ін.]. - К. : Мета, 2002. - 495 с. - **16 пр.**
2. Зберігання і переробка продукції рослинництва [Електронний ресурс] : навч. посібник : допущено М-вом аграр. політики / Г. І. Подпряттов [та ін.]. - Електрон. текстові дані. - К. : Мета, 2002. - 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 495 с. – **ЕР**
3. Кожухар, В. М. Практикум по основам научных исследований : учеб. пособие / В. М. Кожухар. - М. : АСВ, 2008. - 112 с. - **2 пр.**
4. Крушельницька, О. В. Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : навч. посібник : рекомендовано МОН України / О. В. Крушельницька. - К. : Кондор, 2006. - 206 с. - **10 пр.**
5. Крушельницька, О. В. Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : навч. посібник : рекомендовано МОН України / О. В. Крушельницька. - К. : Кондор, 2009. - 206 с. - **10 пр.**
6. Крушельницька, О. В. Методологія та організація наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посібник : рекомендовано МОН України / О. В. Крушельницька. - Електрон. текстові дані. - К. : Кондор, 2003. - 1 файл ; 192 с. – **ЕР**
7. Лудченко, А. А. Основы научных исследований [Текст] : учеб. пособие / А. А. Лудченко, Т. А. Примак ; под ред. А. А. Лудченка. - 2-е изд., стер. - К. : Знання, 2001. - 113 с. - **1 пр.**
8. Лудченко, А. А. Основы научных исследований [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. А. Лудченко, Т. А. Примак, Я. А. Лудченко. - Электрон. текстовые дан. - К. : Знання, 2001. - 1 файл ; 113 с. – **ЕР**
9. Мойсейченко, В. Ф. Основы научных исследований в агрономии [Текст] : підручник : затверджено М-вом аграр. політики України / В. Ф. Мойсейченко, В. О. Єщенко. - К. : Вища школа, 1994. - 334 с. - **4 пр.**
10. Наринян, А. Р. Основы научных исследований [Текст] : учеб. пособие / А. Р. Наринян, В. А. Поздеев. - К. : Изд-во Европейского ун-та, 2002. - 110 с. - **4 пр.**
11. Основы научных исследований [Текст] : учебник / В. И. Крутов [и др.] ; под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. - М. : Высшая школа, 1989. - 400 с. - **24 пр.**

12. Осокіна, Н. М. Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва : підручник / Н. М. Осокіна, Г. С. Гайдай. - Умань: [б. и.], 2005. - 613 с. - **30 пр.**
13. Осокіна, Н. М. Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва [Електронний ресурс] : підручник : рекомендовано М-вом аграр. політики / Н. М. Осокіна, Г. С. Гайдай. - Електрон. текстові дані. - Умань: [б. и.], 2005. - 1 файл ; 616 с. – **EP**
14. Скалецька, Л. Ф. Основи наукових досліджень зі зберігання та переробки продукції рослинництва [Електронний ресурс] / Л. Ф. Скалецька, Г. І. Подпряттов, О. В. Завадська. - Електрон. текстові дані. - К. : НАУ, 2006. - 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 204 с. – **EP**
15. Скрипников, Ю. Г. Технологія переробки плодів і ягід [Текст] : навч. посібник для ПТУ / Ю. Г. Скрипников ; пер. з рос. В. К. Сидоренка. - К. : Урожай, 1991. - 272 с. - **11 пр.**
16. Технологія зберігання та переробки продукції рослинництва [Текст] : навч. посібник : рекомендовано МОН України / Г. П. Жемела. - Дніпропетровськ : [б. и.], 2005. - 248 с. - **20 пр.**
17. Технологія зберігання та переробка продукції [Електронний ресурс] : навч. посібник : рекомендовано МОН України / Г. П. Жемела [та ін.]. - Електрон. текстові дані. - Дніпропетровськ : [б. и.], 2005. - 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 248 с. – **EP**
18. Технологія консервування плодів, овочів, м'яса і риби [Текст] : підручник : рекомендовано МОН України / Б. Л. Флауменбаун [та ін.] ; за ред. Б. Л. Флауменбаума. - К. : Вища школа, 1995. - 31 с. **2 пр.**
19. Технологія консервування плодів, овочів, м'яса і риби [Електронний ресурс] : підручник / за ред. Б. Л. Флауменбаума. - Електрон. текстові дані. - К. : Вища школа, 1995. - 1 електрон. опт. диск (CD-ROM), 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM) ; 155 с. – **EP**
20. Шейко, В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності [Текст] : підручник / В. М. Шейко. - 5-те вид., стер. - К. : Знання, 2006. - 307 с. - **30 пр.**
21. Шейко, В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності [Текст] : підручник / Н. М. Кушнарєнко. - 3-тє вид., стер. - К. : Знання-Прес, 2003. - 295 с. - **5 пр.**
22. Ростовський В.С. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. С. Ростовський, Н. В. Дібрівська. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 96 с.
23. Колесников О.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Колесников О.В. –[2-ге вид. випр. та доп.]. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
24. Свідло К.В. Методологія і організація наукових досліджень в харчовій галузі: підручник / Свідло К.В., Лазарева Т.А., Бачієва Л. О. – Харків: Світ книг, 2013. – 225 с.

25. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'ютантів / за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.

7 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри ХТГРС.
4. Сайт кафедри ХТГРС.
5. Internet.